

An abstract painting featuring a central figure, possibly a person, rendered in shades of purple and pink. The figure is set against a background of bold, expressive brushstrokes in warm tones of orange, red, and brown. The overall style is gestural and textured, with visible paint application. The figure appears to be looking down or has their head tilted, with a dark, textured area suggesting hair or a shadow at the top.

OpNieuw

sinds 1983

Blad van de Amsterdamse Nieuwmarktbuurt

september 2024

OpNieuw is het
blad voor de Nieuwmarktbuurt / Lastage,
door en voor buurtbewoners.
OpNieuw wordt gratis huis aan huis verspreid
in het gebied dat begrensd wordt door
Geldersekade, Uilenburg, Zwanenburgwal,
Staalkade, en 's Gravelandsveer, Kloveniers-
burgwal en Nieuwmarkt en op Oosterdoks-
eiland. Deze uitgave wordt mede mogelijk
gemaakt door Stadsdeel Centrum en de
Koninklijke
Nederlandse
Akademie
van
Wetenschappen

Donaties: DANK Mw M.C.A. - 2 euro

Achterplaat en voorplaat Nanny Kok **Redactie** Sati Dielemans, Doenja, Dillan Perukel, Sofie de Wilde,
Veere Snijders (ChildPress), Ingrid Gercama, Nanny Kok, Melle Hammer en Louke Spigt

Aan dit nummer werkten mee Marije Lieuwens, Corrie Verkerk, Yvonne van Osch, Stichting WOON!,
Laurie Manneke, Janne Buurman, Olga de Haan, Lennard Roubos, Gregor Schaeffer, Museum Rembrandthuis

Bezorgers Maud van der Baan, Patricia Bannier, Marie-Laurence van Asperen de Boer-Eichholtz,
Beiki Bakker, Mieke van Beeren, Michiel Commandeur, Coco van Dijk, Rob Gerretsen, Mariken de Goede,
Johanneke Guldemon, Kim van Haaster, Lea Israels, Mischa Janknegt, Mireille Jansen, George Janszen,
Nico de Jong, Felix Kalkman, Ien van Leeuwen, Machiel Limburg,
René Louman, Marte Meijer, Evelien van Os, Gertrud Pijnenburg, Hans Puts,
Sandra Rottenberg, Elena Simons, Cees Tijsen, Lidy Vendrik,
Alf van der Vliet en Barbara Wichers Hoeth

OpNieuw

Stichting OpNieuw Amsterdam K.v.K. 41209382
Recht Boomssloot 52, 1011EC Amsterdam
redactie@opnieuw.nu / bestuur@opnieuw.nu
Donaties NL 68 INGB 0006037046
advertenties@opnieuw.nu

Ook iets te melden?

Berichten, artistieke uitingen en
andere bijdragen zijn welkom op
redactie@opnieuw.nu

In dit nummer:

-
- 5 I.M. Corina
 - 6 René Louman
 - 8 Roger Ruhlessin
 - 10 Wonen
 - 12 Servicekosten
 - 13 ChildPress
 - 14 Wetenschappen
 - 15 Hart
 - 18 Doenja
 - 21 Leydi Arango
 - 23 Bordeel
 - 24 Janne
 - 27 FutureLab
 - 29 FutureLab
 - 30 Rembrandt
 - 31 Ygracht
 - 32 Nanny

x nummers geleden riep *OpNieuw* om een andere hoofdredacteur en hulp bij deeltaken. Die hoofdredacteur kwam er even van: Gonneke Boere stelde een prachtig Juni nummer samen. Vanaf deze uitgave echter bestaat het hoofdredacteurschap uit vele hoofden bij elkaar. De voltallige redactie met vormgever Melle als coördinator nemen deze taak vanaf nu waar: Nanny die binnengekomen post rubriceert en schift. Collega's Sofie, Sati, Ingrid, Louke die schrijven en mee-lezen, elkaar uitdagen, porren of inspireren. Olga leest alles na op tik- en spelfouten terwijl de financiën en het verspreidingbeleid als vanouds onder de hoede van veteraan Roos blijven. Dillan vertegenwoordigd ons naar de adverteerders en beheert Galerie Benefiet.

Ja! zo willen we verder en we hebben er ontzettend veel lol in. Zin aan.

Dit nummer kreeg 'de wallen' als thema. Hoe dat komt en hoe dat heeft uitgepakt weet ik op het moment dat ik dit schrijf ook niet. Het borrelde op tijdens de her-bron. Dit leek ons veelkoppig dear de maakdrift waard. (Nee Olga, dat 'dear' is geen tikfout.)

Inspiratie volgend nummer: 'Parijs op de Nieuwmarkt'

Nieuw is de uitneembare hartpagina.

De deadline voor de volgende *OpNieuw* is 5 oktober 2024

verwen jezelf met een heerlijke
JAPANESE GEZICHTSMASSAGE

(Ook een zeer gewaardeerd cadeau)

De massage bestaat uit een serie technieken die de huid stimuleren om collageen en elastine aan te maken. De huid neemt meer zuurstof op met als resultaat een frisse, jonge uitstraling. En de massage helpt de kaak te ontspannen, erg fijn als je 's nachts tandenknarst of maalt.

Kortom, een weldadige ervaring voor iedereen!

Meer informatie

Yvette +31 6 30846508

www.ypsalon.org

Strijkkwartet bouwer:
violen, altviolen en cello's.
Nieuwbouw en Restauratie

Binnen Bantammerstraat 10 A
Op afspraak: 0650262223
mail@camilledolibeaau.com

Gertrud Pijnenburg Fysiotherapie

Korte Keizersdwaarsstraat 8
1011 GJ Amsterdam

Tel: 020 6225477

E-mail: fysiotherapeuten@gmail.com

www.gertrudpiijnenburg.nl

MASSEURPAUL.NL

masseert volgens Westerse en Aziatische principes

U bent bij mij in goede handen

Paul Parinussa
Emmett therapeut

06-25087778

<https://emmett-techniek.nl/>

GoFysio
active therapie

Lid Schouder Netwerk
Amsterdam (SNA).

FYSIOTHERAPIE EN MANUELE THERAPIE

- Holistische aanpak
- Aandacht voor de onderliggende oorzaak van uw klachten
- Gespecialiseerd in nek-, schouder- en armklachten, hoofdpijn en duizeligheid

VALKENBURGERSTRAAT 188E

Aanmelden via 020-6183578 of contact@gofysio.nl

www.gofysio.nl

WINKEL - WEBSHOP - B2B - WORKSHOPS - VOORLICHTING

Condomerie
We help you choose the best

Warmoesstraat 141, Amsterdam

www.condomerie.com

scan
me

MSc Geriatriefysiotherapie

Advisering bij:

- Geriatrische problematiek
- Parkinson
- Osteoporose

Inge Ruys verlaat de praktijk per 1 september 2024

Vanaf die datum geven we geen reguliere fysiotherapeutische behandelingen meer.

in memoriam

Jarenlang boegbeeld van café De Pool, Corina de Wit:

Om hier te werken moest je mooi zijn én 'iets' met kunst hebben.

Ze was een van dé gezichten van het ooit legendarische café De Pool aan de Oude Hoogstraat. Corina de Wit stond er ruim 33 jaar achter de toog. Het leverde haar de eretitel 'Mevrouw Pool' op. Dit voorjaar overleed ze, op 78 jarige leeftijd.

Dat ze in de horeca belandde kwam eigenlijk door een toevalligheid. Corina de Wit werkte bij het Binnen Gasthuis om de hoek van De Pool, het allereerste Amsterdamse Pool-café van horecaondernemer Rob Klap. Als stamgast schoof ze er dikwijls aan. "Tot," vertelde ze wel eens, "een vaste barman uitviel en iedereen zei: 'Kom jij maar helpen. Je weet nu toch wel hoe je een pilsje moet tappen?'" De rest is horecageschiedenis. Net als de hoogtijdagen van de eens zo vermaarde 'veilige haven' voor beeldend kunstenaars, acteurs en (kleurrijke) buurtbewoners. Het beroemde uithangbord 'De laatste pomp voor het (oude) stadhuis', hangt er nog altijd aan de gevel. Maar de sfeer en de clientèle van toen zijn al lang vervlogen.

De Wit kon smakelijk vertellen over de meer en minder beroemde gasten die ze er in het verleden een glas schonk. Over benevelde kunstenaars die er nog wel eens aan de laaghangende lampen wilden hangen – 'Meteen viel spontaan alle verlichting uit' – en vaste bezoekers als TV-presentator Gert-Jan Dröge en latere Goede Tijden Slechte Tijden (GTST)-acteur Wilbert Gieske. En natuurlijk ook over mede-barvrouw Annemarie Grewel die, tijdens de rellen bij de inhuldiging van Beatrix (1980), een oude dame uit een in brand gevlogen tapijtwinkel aan de overkant redde. Een 'heldendaad', aldus De Wit: 'Kort daarop moest we overigens allemaal worden geëvacueerd.'

Als bardame in De Pool moest je van wanten (en nog veel meer) weten, zei de Wit bij haar afscheid in een interview met Het Parool. 'In elk geval moest je mooi zijn en het liefst 'iets' met kunst hebben. Ik was in die dagen niet lelijk, had op de academie gezeten en fotografeerde.' Goed van de tongriem gesneden zijn, dat was zeker een pré, 'Je stond wel voor het vuurpeloton. Tegenover een buitengewoon welbespraakt publiek, dat je met woorden kon maken en breken.' Ook de Amsterdamse burens uit het toenmalige stadhuis rekende ze onder haar vaste klanten. Die bivakkeerden dikwijls in hun favoriete hoekje achter het koffieapparaat. Een beetje uit zicht, omdat sommigen er wel eens met een andere dame kwamen dan met hun vaste partner. 'We hebben wel eens een jongen op de grond zien duiken,

toen zijn vrouw plotseling binnenkam. En een bonje.'

Ach, De Pool, wie kwam er niet. Soms hoorde De Wit, op vakantie in een ver oord, ineens: 'Hé, Mevrouw Pool. Wildvreemde mensen vaak. We waren op de toppen van ons succes beroemd én berucht in de hele wereld.' In maart 2005 zette ze een punt achter haar jarenlange horecabaan. Maar samen met partner Elsa bleef ze nog lang een vast bezoeker van het café. Elsa: 'Er waren ook speciale meidenmiddagen waar iedereen, bezoekers en barvrouwen, elkaar weer zagen.' Nee, later kwamen ze er niet langer 'Het is nu toch meer een soort hamburgertent geworden.'

Tja, de tijden veranderen. Maar de herinneringen aan die bruisende kroeg én haar al 'Mevrouw Pool' leven voort.

1945 – 2024

Corina de Wit

CORRIE VERKERK

Het nationale monument op de Dam weerspiegeld in een regenplas

René Louman

LOUKE SPIGT

Het zal alweer een paar jaar geleden zijn dat ik in de straat voor de deur een man trof die vroeg of hij even een foto mocht maken. Het had geregend dus er lagen plassen. En laat hij nou juist die plassen willen fotograferen! Sta je daar mooi te glimlachen voor niets. De zuidertoren was heel mooi te zien in de plas, logisch dat hij die wilde kiekken.

Terug naar het heden. Ik zit op een balkonnetje hoog boven de St. Antoniesbreestraat, naar beneden te kijken en René Louman zegt: 'heerlijk hè, al die toeristen die daar aan ons voorbij trekken. Ze zien er soms heel apart uit en zo naar beneden kijkend met de Nieuwmarkt aan de ene kant en de Synagoge aan de andere kant is het hier toch hemels!' Ik ben het helemaal met hem eens. We zijn toch zeker mazzelaars dat we hier in dit mooi stukje Amsterdam wonen.

René heeft zijn allereerste herinnering op de Zeedijk, waar zijn vader is geboren en getogen. Daar woonde hij niet altijd, want hij groeide op in Eindhoven. Wel heeft hij zijn eerste herinnering aan de Zeedijk, waar zijn vader is geboren en getogen. Toen hij klein was kwam Reneetje wel eens bij zijn grootouders, het beeld vanaf het entresolletje op de Zeedijk is hem het meest bijgebleven. Later verhuisden zijn grootouders naar West, daar was het ook altijd gezellig.

Eindhoven dus, en daarna Utrecht om geschiedenis te studeren en zelfs even Maastricht. Waar hij de toneelschool deed met zulke indrukwekkende talenten in zijn klas, dat hij zelf niet de indruk had daar zijn grote toekomst in te moeten willen bereiken.

Wel is hij heel vaak in Amsterdam te vinden. Na een poosje vindt hij onderdak in een kraakpand, daarna gaat hij ergens onderhuren, maar uiteindelijk krijgt hij zijn eigen woning, in onze buurt, nu alweer zo'n 25 jaar geleden. René merkt op dat hij niet meer zo flexibel in de benen is, maar dat hij niet wil verhuizen, het is te lekker op zijn balkonnetje. Hij laat de boel wel langsbrengen. Ik tipte nog een mandje met een touw. Hoef je niet eens je voordeur open te doen.

René is ook aan het optreden geslagen. Bij de shows van Dolly Bellefleur en in het Vondelpark in het openluchttheater. Op de Hartjesdagen heeft hij prijzen gewonnen twee jaar achter elkaar. Hij maakt geweldige eigen teksten op bekende muziekstukken. Hij zingt en speelt ook zingende zaag. Dat heeft hij bijzonder snel onder de knie gekregen en is een heel leuke act

om te zien. Als je hem toevallig te zien krijgt tenminste, in 1999 besloot hij ermee te stoppen. Gek genoeg vindt zijn publiek het veel fijner om hem te zien dan dat hij zelf geniet van het optreden. Maar de laatste tijd zijn er wel weer wat optredens waar hij staat te schitteren. Kijk, het is heel leuk voor af en toe, maar het hoeft geen gewoonte te worden.

Waar ligt zijn passie dan wel? Nou, bij fotografie. Zijn passie voor de oude stad en zijn interesse in mensen en geschiedenis vormen zijn inspiratiebronnen. Hij heeft tijdens zijn werk als receptionist bij Flesseman een heel leuk fotoboek gemaakt met foto's waarin mensen met een portret van hun vroegere zelf staan afgebeeld. Een mix van kleurendruk op zwartwit. Met een kleine omschrijving erbij. Het was een hit.

Hij heeft ook een serie regenplassenfoto's gemaakt en verkocht op de kunstmarkt op het Spui. Buitenlandse liefhebbers kwamen speciaal voor deze kunst naar die markt, iedere keer als ze voor hun werk in de stad moesten zijn.

Tegenwoordig fotografeert hij heel graag de prachtige momenten die hij om zich heen ziet. Hij springt op en rent om zijn camera te pakken omdat er beneden een bijzonder figuur door de straat loopt. Ik realiseer me nu dat ik eindelijk achter zijn locatie ben want dat heb ik me weleens afgevraagd als hij weer om toestemming vroeg om een foto van mijn wapperende haar te mogen posten. Altijd als hij weet wie er op zijn foto's komen te staan vraagt hij toestemming. Mijn eeuwige toestemming heeft hij bij deze te pakken. En om te zien of jij zelf op een van zijn foto's staat moet je maar eens kijken op zijn website: *Dagboek van een fotogek*.

>> dagboekvaneenfotogek.nl

Roger Ruhlessin

SATI DIELEMANS

Wanneer ik bij Roger binnenkom valt me op hoezeer zijn werk en leven vermengd zijn. In de woonkamer is overal zijn kunst te zien. Bakstenen figuurtjes in een kast, een vogel op een zwart metalen kruis aan de muur, grote vellen papier met geschetste figuren en in de vensterbank een vogelkooi met een varken. Midden in de kamer een ronde tafel met mooie, comfortabele designstoelen. Roger serveert kruidenthee uit een fragiel glazen theepotje en we praten over zijn werk.

Foto: CHRIS GORDON

Moving Birds 2 Paradise

Moving Birds 2 Paradise maakte hij voor de vitrines van de St Antoniesbreestraat, geïnspireerd door de Nieuwmarktbuurt.

De poortjes in het werk zijn voor mij als buurtbewoner heel herkenbaar. Net als de vreemde vogels die zich aan de rand van de samenleving bewegen, achter rode gordijnen en aan de schaduwzijde van straten en pleinen. Het werk is een evenwicht tussen licht en donker, zowel in kleur als in gewicht van de onderwerpen. De vogels zijn kleurrijk en lief, maar hun schaduwen zijn angstaanjagend. En *Room 101*, een literaire verwijzing naar George Orwell's 1984, geeft het geheel nog een extra lading van dreigend gevaar.

Hoe kwamen deze werken tot stand?

Het begon met de vogels. Ik zat een beetje in een gat en dan teken ik zonder doel. Meer doodlen. Zo ontstonden de vogels en na zo'n 70 stuks dacht ik *Ja, nou kan ik het wel*. En daarna dacht ik *Ik doe er 100*. Het werk ontstaat vaak uit wat aanklooien. En 's nachts weet ik dan plots *Ik heb het, dit is het*. De werken maken deel uit van de serie Moving, waar ik al sinds 2018 mee bezig ben. Daar zit een soort rode draad in van plaats en verplaatsing, van in- en exclusiviteit, van identiteit en *belonging*. Dat komt voort uit mijn eigen geschiedenis, mijn vragen over wie ik ben, waar ik me thuis voel, maar het gaat ook over je verplaatsen in een ander. Die tralies bij de vogels bijvoorbeeld, sta je daar voor of achter of breek je ze af? Mijn werk is sterk associatief. Dat varken in die kooi maakte ik toen het CDA met de PVV wilde samenwerken in Brabant. Mijn werk is multi-interpreteerbaar. Ik wil het niet te veel invullen voor de kijker. Het mag ook gewoon plezierig voor het oog zijn.

Teken je altijd digitaal?

Ja. Ik ben een beetje bang voor het witte papier. Als ik vroeger een notitieboekje kreeg, voor school of zo, vond ik het altijd jammer om erin te schrijven. Alles dat je erin schreef, verpestte meteen het boekje. Ik werk nu voor het eerst aan grotere figuren op wit papier en geef mezelf de vrijheid om het gewoon te proberen.

Hoe ben je begonnen als kunstenaar?

Ik kom oorspronkelijk uit de wereld van het eten. In de jaren tachtig was ik vrijwilliger in restaurant 'Onder de Rook' in de 2e Jacob van Campenstraat. Dat restaurant was ontstaan uit de krakers- en kunstwereld. Daarna heb ik het samen met twee compagnons verhuisd naar de Oude Waal en het daar een paar jaar gerund. Het restaurant is later verkocht aan de mensen van Hemelse Modder. Daarna heb ik veel verschillende dingen gedaan. Catering, reizen, in Frankrijk gewerkt, kunstgeschiedenis gestudeerd aan de VU, het restaurant opgezet van het Centraal Museum in Utrecht, dinerconcepten bedacht voor nieuwe restaurants. De rode draad is dat ik altijd bezig ben met eten en vormgeving.

Ergens in 2013 las ik een artikel uit de New York Times waarin stond dat eten geen kunst kan zijn, omdat het niet verhalend is en emotioneel. Daar was ik het niet mee eens, maar het zette me wel aan het denken.

Waar leidde dat toe?

Ik ontwikkelde het concept van een diner dat een verhaal vertelt van het begin van de kosmos tot het ontstaan van de mens. Daar wilde ik mee reizen, om dan ergens een ruimte te huren en mensen uit te nodigen voor een unieke

ervaring, een soort van pop-up diners. Dat werkte ik uit in beelden in een schetsboek. Dat kwam via via bij Ranti Tjan, toen directeur van het Europees Keramisch Werkcentrum in Oosterwijk (EKWC), een internationaal artist-in-residence- en research centrum voor keramiek. Hij vroeg of ik dit bij hem wilde uitwerken, of ik borden wilde maken die samen een beeld van de kosmos zouden vormen. Dat heb ik gedaan. Van het bedenken van de gerechten, de vorm waarin ze gepresenteerd kunnen worden, tot de fysieke borden en hoe het allemaal samen kan functioneren in de catering / het diner. Van dat concept maak ik nu een boek met een voorwoord van meneer Hamersma en een bijdrage van Ranti.

Ben je helemaal self-made als kunstenaar?

Ja. Ik heb me ooit wel aangemeld voor de Rietveld Academie, maar ik werd afgewezen. Mocht ik in een klasje nog een jaar gaan prutsen en het dan nog een keer proberen. Ik was nog heel jong en arrogant en dacht: *Ik ga toch niet in een loserklasje zitten*. Ik kon me ook helemaal geen leven voorstellen als kunstenaar. Dat lag niet in de lijn der verwachtingen in de omgeving waar ik opgroeide.

Maar je maakte wel altijd dingen?

Ja, altijd. Portretten, dingen van glas. Ik heb zelfs eens een platenspeler van papier gemaakt als kind. Maar ik gooide alles altijd weg, omdat ik het niet mooi genoeg vond. Ik noem mezelf pas beeldend kunstenaar sinds mijn residentie bij het EKWC en ik word langzaam zekerder in mijn werk.

Waarom nu pas?

Ik vecht altijd een beetje tegen het elitaire van kunst, ben toch een kind uit de jaren tachtig. De tijd van de krakers en de punkers. En daar hoort ook bij dat je niet bij de gevestigde orde wilde horen. Ik heb veel nagedacht over wie ik nou eigenlijk was. Dat is voor mij altijd een belangrijke vraag geweest. Ik groeide op in Wormerveer, als tweede generatie Molukker, moest Hollander worden, maar werd het nooit helemaal. Ik probeerde van alles uit, veranderde mijn identiteit steeds en vroeg me altijd af: *Wanneer ben ik af?* Tot een vriendinnetje tegen me zei: *Ik weet wat jij bent, jij bent pomo, post modern*. Dat label vond ik wel fijn. Nu heb ik minder behoefte aan labels, maar de zoektocht is nog steeds niet voltooid. Binnenkort ga ik voor het eerst naar Indonesië, naar Saparua waar mijn vader vandaan komt en naar Rote de geboorteplek van mijn moeder.

En dan die diners organiseren?

Nee, ja, ja, nee, ja het moet. Maar eerst het boek afmaken en naar Indonesië.

>> <https://rogerruhlessin.nl>
>> cosmoschromosome.com

Toekomstbestendige woonvormen

De ouderenwoning van de toekomst? *Gelijkvloers en lekker met elkaar.*

Waar en hoe kan de exploderende groep ouderen met afnemende weerbaarheid straks gehuisvest worden? Aan dromen, ideeën en initiatieven ontbreekt het niet, zo bleek 8 juli tijdens de eerste van een serie meedenkgesprekken georganiseerd door Stadsdeel Centrum. Maar de uitvoering zal nog wat voeten in de aarde hebben.

YVONNE VAN OSCH

Gecusterde woonvormen met een kroeg, een filmzaal, een kluskamer en voorzieningen op loop- of rolafstand onder één dak, daarbij een centrale balie en zeeën van liefst groene ruimte om elkaar – jong en oud – te ontmoeten en leuke dingen te doen. Aldus – vrij vertaald, een droom van de ouderenwoning van de toekomst, zoals die in Amsterdam centrum blijkt te leven.

Stadsdeelwethouder Lotte Terwel voelt de druk. Rond 2030 zal het huidige aantal 85-plussers in het centrum verdubbeld zijn. Waar moeten al die mensen wonen? Hoe zal de zorg geregeld zijn, het sociale verkeer? Ze hoopt dat goede ideeën, kansen en doe-kracht elkaar op tijd zullen vinden. Daarom heeft ze een serie meedenkgesprekken op touw gezet onder de titel *Zorgzame buurten*.

Aan de deelnemers van de aftrap van de serie zal het niet liggen. In de zaal van de Keizersgrachtkerk een kleine honderd overwegend witte en fit uitziende pensionado's die als bewoner en/of vrijwilliger gekomen zijn, naast een grote groep professionals uit de wereld van bouwen, zorg en wonen.

Grijze tornado De vraag die dus op tafel ligt: hoe kunnen we ons voorbereiden op de grijze tornado die zeker gaat komen? Op dit moment heerst de (relatieve) stilte voor de storm. Een inventarisatie van kwartiermaker ouderenzorg Sanne van der Lelij laat zien dat de meeste 65-plussers in het centrum zeer tevreden zijn én met de woning én met de buurt waarin ze wonen. Meer dan de helft van de respondenten denkt absoluut niet aan verhuizen in de komende twee jaar. Zorgen over later leven echter bij vrijwel iedereen. Komen we straks de trap nog op, hoe krijgen we geschikte zorg in huis, waar laten we de scooter, en wat gebeurt er als vrienden wegvallen om ons heen?

Drempelhulp en slimme deurbel Het harde gedeelte is nog maar de helft van het vraagstuk, zo geeft Van der Lelij aan. Er is naast voldoende bouwcapaciteit (tot 2040 stadsbreed 23.000 woningen erbij) al een aardig potentieel aan toekomstbestendige woningen en woningen die je aan kunt passen. Maar die bestendigheid is slecht verdeeld – denk aan jongeren op de begane grond en in galerijflats die juist geschikt voor ouderen zijn - en de doorstroming is minimaal. Woningruil of initiatieven als Van groot naar beter blijken in praktijk maar moeizaam van de grond te komen. Wie goed zit, blijft lekker zitten.

Even belangrijk is de sociale context. Leuk zo'n drempelhulp, douchebeugel of slimme deurbel, maar als mensen vervolgens doodgaan van eenzaamheid en verveling schiet je er in de zin van een gelukkige stad nog niet veel mee op.

Lang Leven Thuisflats Samen zorgen is daarom het credo. Een ideaal verwerkt in het concept van de *Lang Leven Thuisflats* waaraan op dit moment ook in Amsterdam gewerkt wordt. Een mooie samenwerking tussen wooncorporaties en welzijnsorganisaties.

'Ja, geweldig...' zegt iemand in de zaal, '...maar als die corporaties ons dan zo goed gezind zijn, waarom toch steeds dat verkopen van sociale huurwoningen? En waarom neemt de gemeente niet meer regie hierin?' De kwartiermaker snapt het sentiment, ze hoort het vaker. Maar 'corporaties...', zegt ze, '...hebben een bepaalde handelingsruimte nodig, ook om nieuwbouw te realiseren. De gemeente heeft daar afspraken over.'

Zelf achter de balie Willemijn Souren is programma-manager bij *Woonzorg Nederland*, een landelijke woningcorporatie voor ouderen die in Amsterdam onder meer wooncomplex *De Flessenman* en *De Bouwmeester* heeft en nu de laatste hand legt aan het wooncomplex *Stadsveteraan* voor 55-plussers in het Amsteltkwartier. Bijzonder aan dit laatste is dat van tevoren huurders zijn gezocht en zij een aandeel kregen in de ontwikkeling van het gebouw en de diensten. Een warm advies van Souren: leer je bewoners kennen, betrek ze bij het proces en doe af en toe een stapje terug. Een verrassing was bijvoorbeeld dat mensen geen bibliotheek en fitnessruimte wilden zoals *Woonzorg* had bedacht, maar liever een kluslokaal en culturele ruimte. Ook wilden ze zelf bij toerbeurt achter de balie zitten, in plaats van iemand van buiten aan te trekken.

Mix van bubbels Zoek vooral naar wat mensen kunnen, vindt ook Thomas van Leeuwen, architect bij D/Dock, een innovatief ontwerp bureau dat bijvoorbeeld de binnentuin van het Sarphatihuys ontwierp. Een modelplek voor samenkomsten van jong en oud, open en beschermt tegelijk, met telkens nieuwe gebruikers en gebruiksvormen.

Van Leeuwen was zelf een van de gelukkigen die in het nieuwe *Sint Jacob* terecht kon. De nieuw gebouwde ouderenappartementen bleven daar vanwege de vrije sectorprijzen voor een deel leeg, waarna de verhuurder besloot de huur ook voor anderen open te stellen. Het resultaat, in de ogen van Van Leeuwen: 'een leuke, levendige mix van bubbels' (lees: rijke bubbels). Zijn advies is de ontmoeting tussen jong en oud niet op te leggen en vooral uit te gaan van de vraag wat je voor elkaar kunt doen. En een tip: 'wil je ook werkenden bij activiteiten betrekken, organiseer ze dan buiten kantooruren'.

Hotel ombouwen tot appartementen Welke do's en don'ts zijn er verder, wat vindt de zaal ervan? Moderator Yinske Silva, die de avond soepel en met humor aan elkaar gepraat heeft, zet de belangrijkste wensen uit de tafelgesprekken ter afsluiting op een rij:

- verbinding, verbinding, verbinding
- voorrang voor de buurt
- geen zorgdwang in het contact tussen jong en oud (geef jongeren liever studiepunten als ze zorg geven)
- een centraal informatiepunt over ouderenhuisvesting
- meer mogelijkheden om te ruilen
- ook koopwoningen betrekken; meer mengen van koop, huur en sociale huur
- verdiepingen van leegstaande kantoren tot woningen verbouwen (bestemmingsplannen zeggen nu nog nee)
- hotels ombouwen tot appartementen
- en een *must see* voor de gemeente als het gaat om sociale huur: *Tegenlicht Expeditie Beter Nederland*, over het sociale huurbeleid in het Oostenrijkse Graz en hoe mensen met weinig geld in prachtige huizen wonen.

Meedenkgesprek Zorgzame buurten #2 zal zijn op donderdag 12 september 2024. Onderwerp: Behulpzame buurten, locatie en tijdstip nog onbekend. Voor meer informatie en inschrijving mail Pelle Lackamp, adviseur sociale basis (stadsdeel Centrum, gemeente Amsterdam) >> p.lackamp@amsterdam.nl

Woensdag 17 juli is Nienke van Renssen (GroenLinks) door de gemeenteraad benoemd en beëdigd tot lid van het dagelijks bestuur van stadsdeel Centrum.

Sinds 2018 was Nienke van Renssen lid van de gemeenteraad van Amsterdam. Voor de fractie van GroenLinks was zij woordvoerder Volkshuisvesting, Bouwen, Ruimtelijke Ordening, Openbare Ruimte en Groen. Van Renssen is jurist en gespecialiseerd in bestuurs- en omgevingsrecht. Ze begint op 1 september en volgt Micha Mos op, die wethouder is geworden in Almere.

Procedure en portefeuilles

Het college van B&W heeft Nienke van Renssen op 25 juni voorgedragen als lid van het dagelijks bestuur van stadsdeel Centrum. De stadsdeelcommissie bracht op 2 juli een positief advies uit over de voordracht. De gemeenteraad stemde in de raadsvergadering van 17 juli in met de benoeming. Van Renssen wordt in stadsdeel Centrum verantwoordelijk voor de portefeuilles Verkeer en Openbare Ruimte, Groen, Dierenwelzijn, Water, Afval en Reiniging, Duurzaamheid, Democratisering.

Aan de slag

Van Renssen kijkt ernaar uit om te beginnen: 'Het is een grote eer om voorgedragen te worden als dagelijks bestuurder in stadsdeel Centrum. Ik zal mij inzetten voor een flinke vergroening van het stadsdeel. Onder andere door energiearmoede aan te pakken, maar ook door monumenten te verduurzamen. En natuurlijk door te zorgen voor meer planten, bomen en ander groen in ons drukke stadsdeel.'

Aanwinst voor Centrum

Ook de andere leden van het dagelijks bestuur zijn blij met de benoeming van Van Renssen. Amélie Strens (D66): 'GroenLinks heeft met Nienke van Renssen een ervaren politicus voorgedragen die in de gemeenteraad heeft bewezen een grote betrokkenheid te hebben bij onze stad.' Lotte Terwel (PvdA): 'Ik heb Nienke leren kennen als een bevlogen en deskundig raadslid. Ze is een aanwinst voor stadsdeel Centrum.'

Servicekosten

Stichting !WOON

Veel huurders betalen bovenop de kale huurprijs een bedrag aan 'servicekosten'.

Het kan gaan om de kosten van de nutsvoorzieningen, maar ook om een vergoeding voor de diensten van een huismeester, het onderhoud van de tuin, glasbewassing, enzovoorts. In de wet is bepaald dat de verhuurder ieder jaar vóór 1 juli een afrekening moet verstrekken van de werkelijke servicekosten over het vorige kalenderjaar. Ontvangt u deze niet op tijd, dan moet u de verhuurder hierom vragen. Als de verhuurder niet binnen drie weken reageert, kunt u de huurcommissie verzoeken om de servicekosten op een redelijk bedrag vast te stellen.

In de wet is geregeld dat de huurder alleen redelijke kosten hoeft te betalen voor diensten die daadwerkelijk zijn overeengekomen en zijn geleverd. Als bij de huurcommissie blijkt dat de diensten niet zijn geleverd of tegen te hoge kosten dan zal de verhuurder een bedrag terug moeten betalen. U kunt de huurcommissie alleen inschakelen als u huurt in de sociale sector. Maar de wet wordt waarschijnlijk binnenkort veranderd: geschillen over servicekosten kunnen dan ook door huurders van vrije sector woningen aan de huurcommissie worden voorgelegd. We weten nog niet wanneer deze nieuwe wet ingaat.

Zogenaamde 'all-in huren', waarbij de huurder één totaalbedrag betaalt voor de huur en bijkomende leveringen en diensten, zijn niet toegestaan. Als de huurder een all-in huur betaalt en daarmee naar de huurcommissie stapt, zal de huurcommissie de verhuurder een sanctie opleggen. De huurprijs van de woonruimte wordt dan vastgesteld op 55% van de all-in huur en de servicekosten op 25% van de all-huur. De huurder gaat dan dus minder betalen en de verhuurder zal vanaf dat moment de servicekosten jaarlijks moeten afrekenen.

Een verzoek om de servicekosten vast te stellen moet wel op tijd worden aangevraagd. De wet bepaalt dat de huurder binnen twee jaar nadat de afrekentermijn van de verhuurder verstrijkt een verzoek in moet dienen bij de huurcommissie. Over het kalenderjaar 2022 had de verhuurder dus uiterlijk op 30 juni 2023 moeten afrekenen. De huurder kan dan over dat jaar tot uiterlijk 30 juni 2025 de huurcommissie inschakelen.

Stichting !WOON geeft gratis cursussen en webinars voor VvE's, bewoners en bewonersgroepen. U kunt ons aanbod bekijken op www.wooninfo.nl/agenda. Voor alle vragen over huren en wonen kunt u ons bellen of mailen

>> 0205230110
>> centrum@wooninfo.nl
>> www.wooninfo.nl

Stadshart DOET op 28 september Doe mee!

Op zaterdag 28 september gaan we met buurtgenoten allerlei goeds aanpakken; de straten schoonmaken, boomspiegels aanleggen, content maken voor buurtmedia, en meer.

Doe ook mee en maak kennis met de initiatieven en acties die onze prachtige buurt rijk is. Hoe meer mensen meedoen, hoe meer we voor elkaar krijgen! Aan het einde van de middag komen we bij Waag bij elkaar om ervaringen te delen.

Stadshart DOET is een nieuw evenement vanuit de Stadshart Top. Acht keer per jaar verwelkomen we iedereen met bevoegdheid voor de Oude Binnenstad om in gelijkwaardigheid samen te werken aan de buurt; bewoners, ondernemers, gemeente en anderen. Meestal maken we plannen, tijdens Stadshart DOET steken we de handen uit de mouwen voor concrete acties.

De meeste activiteiten zullen tussen 14 en 16 uur plaatsvinden, maar er zijn ook mogelijkheden eerder op de dag.

>> Aanmelden kan op stadsharttop.nl

ChildPress.org

Gedicht: CHILDPRESS REDACTIE | Foto: ChildPress reporter LAURIE

Binnenkat naar buiten geglipt,
Op 10 juni verdwenen
Een tijgertje, dit Tijgertje,
Wie vindt haar en wie brengt haar naar huis
Bij Manou en Meike thuis
Schuren aan de stenen voor de deur
Dan toch steeds een stukje verder kijken
Maar nooit een huisnummer verder
Nooit verder dan de Rechtboomssloot
Liefst snel het trappenhuis in
Speels ondanks de vele jaren, bij Meike was ze zachter
Bij Meike zelfs op schoot
Oogjes geknepen en snurkend van geluk
Gelukkigst met iedereen bij elkaar
Buikje had de zachtste vacht, heerlijk om te aaien
Dat vond zij ook
Vermiste posters, verdrietig gezicht
Zo op de lantaarnpalen, bij scholen, bij de supermarkten
Overal in onze buurt, haar buurt, de Nieuwmarktbuurt
Verdwenen van de aardbodem kan ze toch niet zijn?

Weekend van de Wetenschappen

KONINKLIJKE NEDERLANDSE
AKADEMIE VAN WETENSCHAPPEN

Wie over de Kloveniersburgwal loopt, heeft zich vast ooit afgevraagd wat er nu eigenlijk gebeurt achter die opvallende gevel van nummer 29. Dit pand, het Trippenhuys, is hét huis van de Nederlandse wetenschap.

Oorspronkelijk gebouwd als woonhuis voor de gebroeders Trip, sinds 1808 thuisbasis van de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen (KNAW).

Van de KNAW zijn de beste wetenschappers van het land lid. Zij bezoeken het Trippenhuys voor symposia en workshops; voor evenementen – zoals de uitreiking van de KNAW Onderwijsprijs – en voor vergaderingen. De KNAW adviseert de regering en is verantwoordelijk voor vijftien onderzoeksinstituten, verspreid over het hele land.

Veel activiteiten in het Trippenhuys zijn openbaar – wie wil weten welke, kan kijken op knaw.nl of zich aanmelden voor de e-nieuwsbrief: knaw.nl/activiteiten. Volg de KNAW ook op Twitter (@_knaw) en Facebook (facebook.com/deKNAW).

Tot slot een aardig weetje: van 1817 tot 1885 hing *De Nachtwacht* in het Trippenhuys.

Het Trippenhuys

www.knaw.nl

Op 5 en 6 oktober 2024 opent de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen (KNAW) op de Kloveniersburgwal weer haar deuren voor het landelijke **Weekend van de Wetenschap**. Dit evenement richt zich speciaal op gezinnen met kinderen vanaf 8 jaar en belooft een dag vol interessante en leerzame activiteiten te worden. Jong en oud zijn welkom.

Bezoekers kunnen proefjes doen, deelnemen aan de *Hoe? Zo!*-show en op onderzoek uitgaan in dit bijzondere monumentale gebouw.

Dit landelijk georganiseerde festival biedt een unieke kans om een kijkje achter de schermen te nemen bij bedrijven, universiteiten, musea en bibliotheken door heel Nederland. De deelnemende instellingen organiseren diverse activiteiten speciaal voor het *Weekend van de Wetenschap*, variërend van experimenten en lezingen tot inspirerende ontdekkingen.

Het *Weekend van de Wetenschap* wordt georganiseerd door *NEMO Science Museum in Amsterdam*, in opdracht van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

>> www.weekendvandewetenschap.nl

KNAW
Het Trippenhuys
Kloveniersburgwal 29

Kijk naar bruggen en kademuren

Er is veel te doen in het Bezoekerscentrum Bruggen en Kademuren tijdens de Open Monumentendagen. Zoals een stadswandeling met een gids langs bruggen en kades. Je kunt ook mee met een rondvaart. De expert aan boord kan alles vertellen over de herstelwerkzaamheden en de verschillende technieken die hiervoor worden gebruikt. Er worden ook lezingen gegeven door bomen-adviseurs, kadekenneren en een restauratie-architect.

Wie bouwt de sterkste brug?

Ook voor kinderen is er genoeg te doen. Zij kunnen een brug bouwen van LEGO en testen hoe sterk de brug precies is of van creatieve materialen een nieuw brug op schaal ontwerpen.

Staat de boel op instorten?

De bruggen en kademuren zijn een belangrijk onderdeel van het monumentale centrum van Amsterdam. Veel zijn al meer dan 100 jaar oud. Helaas, ze verkeren in slechte staat. In Bezoekerscentrum Bruggen en Kademuren is tijdens Open Monumentendag te zien hoe de renovaties aan historische bruggen en kademuren worden aangepakt.

14 en 15 september

Wil je weten wat er achter de schermen gebeurt? Hoe bruggen en kademuren worden vernieuwd, waar de uitdagingen liggen en welke innovatieve technieken er worden ingezet? Bezoek dan het bezoekerscentrum op 14 en 15 september van 10:00 tot 17:00 aan de Achtergracht 20 in Amsterdam.

>> <https://aandegrachten.amsterdam>

Posters voor Vrede

Deze uitneembare poster (plak hem vooral voor je raam!) – een luide oproep voor vrede in de openbare ruimte – is ontstaan onder het project Peace Now, een initiatief van cultureel ondernemer Marijke Lieuwens. Het beeld is gemaakt door grafisch ontwerper Max Kisman uit Utrecht. Door gebruik te maken van het sterke beeld, willen de initiatiefnemers dialoog laten ontstaan tussen mensen over vragen bevorderen als: wat is eigenlijk vrede en hoe we het samen voor elkaar kunnen krijgen vrede te bereiken.

Marijke Lieuwens is een curator en communicatieadviseur uit Utrecht. In 2020 maakte ze tijdens de coronapandemie een poster met een afbeelding van Bruna en de tekst 'Utrecht, zorg goed voor elkaar'. Marijke: 'Als je in de echte wereld verandering wil dan moet je ook analoog actievoeren. Dat verbindt mensen. Ik wilde fysiek nieuwe beelden en slogans voor vrede introduceren. Ik wil mensen die tegen oorlog zijn zichtbaar maken.'

Dit poster-initiatief is eind oktober 2023 spontaan gestart en kwam voort uit een gevoel van onmacht veroorzaakt door alle beelden van oorlog. 'Ik moet iets doen', dacht ondernemer Lieuwens, die gegrepen was door alle oorlogen in de wereld. Lieuwens: 'Ik geloof dat een creatief beeld mensen in deze verwarrende tijden positief kan verbinden. Ik zocht een beeld dat oproept tot vrede, want uiteindelijk moet dat het einddoel zijn.'

Ondertussen zijn er verschillende ontwerpen in omloop, een van de populairste is de poster met de vredesduif: 'Deze poster met de vredesduif voelde meteen iconisch. Met een zwart-wit beeld proberen we een beetje nuance te brengen in een gepolariseerde wereld.' De poster wordt door verschillende winkels in Utrecht verspreid en ligt ook in de Utrechtse bibliotheken, en is nu dus ook Nieuwmarktbezoekers beschikbaar!

De poster-actie is inmiddels viraal gegaan. De posters van Kisman en Lieuwens zijn nu verkrijgbaar bij distributiepunten in Amsterdam – zie Instagram voor de locaties!

>> instagram.com/peace_now_nl/
>> steunactie.nl/actie/peace-now-posters-voor-vrede/-28778

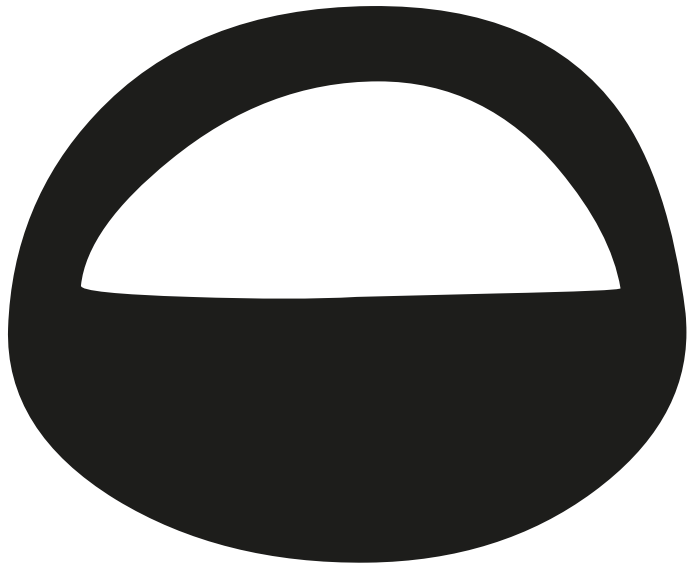
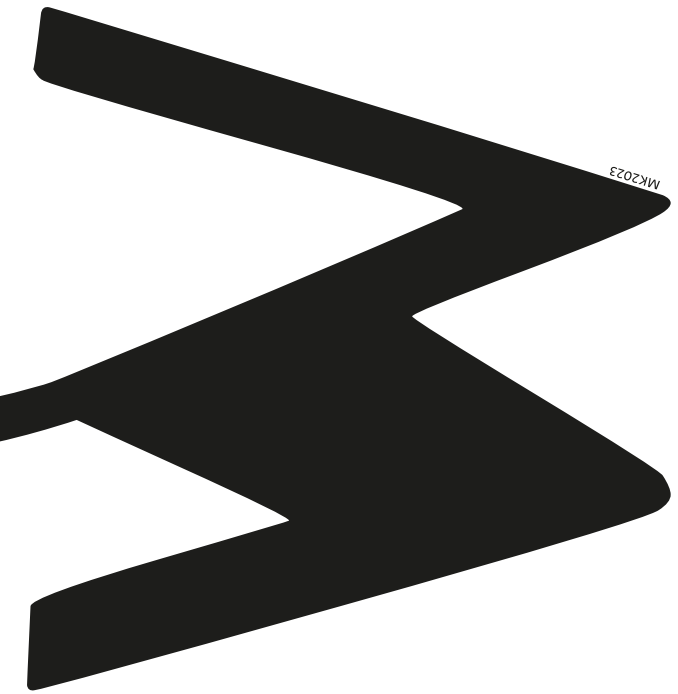
W
E
A
W
E

Design: Max Kisman for Posters for Peace [instagram.com/peace_now_nl](https://www.instagram.com/peace_now_nl) No profit, only posters. Donations welcome

MK2023

Boost je cv

Doe iets leuks

Voel je nuttig

1001 leuke en zinvolle vrijwilligersmogelijkheden

Zoek online of kom naar ons spreekuur

vca.nu | 020 - 530 12 20 | amsterdam@vca.nu

Vrijwilligers Centrale
Amsterdam
Jij. Wij. Blij.

Buurtteam
Amsterdam

Heb je een probleem
of een vraag?
Buurtteam
Amsterdam helpt!

Loop gerust bij ons binnen:
elke donderdag van 13.00 - 15.00 uur

De Boomsspijker, Recht Boomssloot 52

Of bel ons om een afspraak te maken: **020 5573338**

Onze deskundigen staan klaar om je te helpen.
Onze hulp is gratis!

www.buurtteamamsterdam.nl/centrum

Wij helpen bij vragen over

zorg • geld • wonen • gezondheid • werk • ontmoeten • veiligheid

Amsterdamsche Vischhandel

Vis & Visspecialiteiten sinds 1938

Zeedijk 129

Telefoon 020 - 624 20 70 www.zeedijk129.nl

DE WIJNERIJ

Binnen Bantammerstraat 8
1011 CK Amsterdam
Tel : 020 - 6256433

specialist in franse wijnen

elke 1ste zaterdag
van de maand
OPEN Kelder

wijn- avonden
& cursussen

bestellingen gratis milieuvriendelijk

thuisbezorgd

Azor * Batavus

verkoop, reparaties

TWEEWIELERS
BANKRAS
NIEUWE HOOGSTRAAT 21-23
TEL. 6246137

sloten, helmen, fietstassen
kinderstoeltjes, fietskleding
bagagedragers, verlichting
etc

www.bankrasbikes.nl

**GEEF JE FIETS
WAT EXTRA
LIEFDE!**
**KOM LANGS
VOOR EEN
CHECK-UP**

- Advies, onderhoud en reparatie
- Gratis vervangend vervoer
- BOVAG gecertificeerd

Overtoom 45
Nieuwe Uilenburgerstraat 30
MACBIKE.NL/ONDERHOUD

er zit een luchtje aan

naaktslakken zijn de klos en dat zijn er veel hoor!

Kunst? Niks kunst! Gewoon boeren kijken!

als een boer met kiespijn

en toch.... haat vreet zichzelf op

liefde geeft leven

(doenja

Boomsspijker reist terug in de tijd

Uit het archief van Mieke van Beeren

Buurt in Beeld

Het wordt een feest der herkenning! Iedere derde vrijdag van de maand op **15 november**, **20 december** en **17 januari** maken we samen een reis terug in de tijd tijdens de Nostalgische avonden. Er is soep, je kunt jouw mooiste/bijzonderste buurtherinnering laten optekenen en Mieke van Beeren laat ons videomateriaal uit de buurt zien van eind jaren 50 en begin jaren 60. Schaatsen op de grachten 1963, Koninginnedag met kermis op de Nieuwmarkt, familiefeesten en nog veel meer.

Wij nodigen jou uit om ook een persoonlijke herinnering te komen delen, te luisteren naar de geweldige verhalen die deze buurt rijk is en er via je buurtgenoten misschien wel achter te komen hoe nou ook alweer die ene kroeg heette waar jij vaak tot diep in de nacht te vinden was. Of jouw herinnering nou uit de jaren 60 of jaren 00 komt, een grote gebeurtenis was of juist heel alledaags... alle herinneringen zijn welkom. Nieuwe buurtbewoners zijn ook van harte welkom. Ontdek wat er zich achter jouw voordeur of die van de burens heeft afgespeeld.

De opgetekende verhalen krijgen een plek tijdens een grote expositie in de Boomsspijker in het voorjaar van 2025. Hieronder een kleine buurtherinnering ter inspiratie.

Nette Buren Een herinnering van D.W.

In 1984 werd mij een woning toegewezen op Krom Boomssloot 30-2. Prachtplek, ook al was de buurt toen minder populair door de overlast van drugsverslaafden. Helaas moest ik door het trappenhuis van nummer 28 om daar te komen. Op de eerste verdieping woonde een keurig echtpaar. Al de eerste dag werd mij duidelijk gemaakt: niet praten en stommelen op de trap en elke zaterdag het trappenhuis stofzuigen.

Op een zondagochtend vroeg werd er hard op mijn deur gebonsd. "Openmaken. Politie." Na een korte controle bleek ik nergens mee te maken te hebben. Door het raam zag ik aan de overkant van de gracht tientallen agenten de parkeergarage van de buurman openbreken en doorzoeken. Naar verluidt bleek de buurman gestolen goederen te helen van junks en ze te betalen met heroïne. Terwijl de nette buurvrouw handenwringend toekeek, werd de nette buurman geboeid afgevoerd.

Meer Buurt in Beeld

In 2025 gaat de documentaire Ooggetuigen van bewoonster Michal Shabtay in première. Een portret van de Lastage/Nieuwmarktbuurt; de bewoners, hun onderlinge relaties en de manier waarop zij zich verhouden tot hun geschiedenis.

Leydi Arango

LENNARD ROUBOS

‘Hallo Leydi, wat doe jij hier?’ Het is duidelijk dat deze jongedame geen onbekende is in de Nieuwmarktbuurt. En hoe zou dat ook kunnen, wanneer ze al zo’n jaar werkt bij de lokale supermarkt. Een van haar vaste klanten herkent haar onmiddellijk, wanneer ze op het punt staat om “Lokaal ’t Loosje” te verlaten. En deze man is ongetwijfeld geen uitzondering. Want Leydi onderhoudt vriendelijke contacten met een groot aantal klanten, of ze nu Marokkaans, Turks, Chinees, Nederlands of Spaans zijn.

Hoewel ze zelf oorspronkelijk afkomstig is uit Willemstad op Curaçao, spreekt ze niet echt vloeiend Nederlands. Vanaf haar tiende jaar heeft ze ruim zeven jaar in Columbia gewoond, totdat ze 18 werd. Toen besloot ze om naar Nederland te verhuizen om er een studie International Development aan de UvA te gaan volgen. Helaas was de inschrijftermijn net verlopen op het moment dat zij zich wilde registreren. Toen maar besloten om te gaan werken om geld te gaan verdienen om haar studie op een later moment te kunnen financieren. Daarmee zal ze begin september van dit jaar beginnen.

Het afgelopen jaar is zeker niet nutteloos geweest. Ze vertelt dat ze een meer volwassen vrouw is geworden, meer streetwise zogezegd, en ze is nu in staat om met de vele uitdagingen in de binnenstad om te gaan. Wanneer ze door de Roze buurt loopt, wordt ze regelmatig aangesproken, omdat men veronderstelt dat zij hier als prostitué werkzaam is. Een keer, vrij laat op de avond, werd ze bijna door een man ontvoerd, terwijl ze onderweg was naar het Centraal Station. Ternauwernood kon ze aan hem ontsnappen. Deze situatie had ze zich niet voor kunnen stellen, toen ze bezig was met het boeken van haar vlucht naar Amsterdam. Ze was zich goed bewust van de gevaarlijke bendes op Curaçao, maar had zeker niet verwacht dat iets soortgelijks haar in Nederland zou kunnen overkomen. Haar oorspronkelijke beeld van Nederland was destijds totaal anders geweest, maar nu een jaar later weet ze wel beter en heeft ze geleerd met de situatie in Amsterdam om te gaan, maar ook met die in haar woonplaats Almere.

Zonder enige aarzeling neemt ze de intercity, ook ’s avonds laat. Eigenlijk voelt ze zich best thuis in Amsterdam, ze kent hier veel mensen, en heeft vele vriendschappen opgebouwd, ook met haar collega’s. Ze maakt deel uit van een internationaal team, die allemaal Engels spreken met elkaar. Maar vanwege haar drukke schema is ze nauwelijks in staat geweest om Nederland te verkennen, afgezien van een eenmalig bezoek aan haar nichtje dat in Leeuwarden woont. Zodoende is ook het leven aan de Nederlandse stranden haar nog totaal onbekend. Af en toe bezoekt ze wel ‘ns een museum of gaat ze uit eten in een restaurant met haar vriendin, bij wie ze af en toe blijft overnachten, midden in het drukke centrum van het historische stadscentrum. Ze is gewend geraakt aan het straatlawai, dat de hele nacht lijkt aan te houden, vaak tot vroeg in de ochtend.

Momenteel is ze zich aan het voorbereiden op een bezoek aan haar familie op Curaçao. Maar medio augustus, direct na haar vakantie, komt ze terug naar haar zo geliefde Amsterdam om dan eindelijk aan haar studie te beginnen, die ze dan combineert met een parttimebaan bij haar huidige werkgever.

Hoewel haar medio 2023, voor haar vertrek naar Nederland, verteld was dat die mensen in Nederland maar koele kikkers waren, is haar ervaring toch totaal anders. Zowel van jongelui als van ouderen heeft ze veel liefde en affectie mogen ondervinden, zelfs in die mate dat ze Amsterdam als haar tweede thuis is gaan beschouwen, ja misschien zelfs wel als haar eerste. Het internationale karakter van Amsterdam spreekt haar zeer aan, omdat het de stad een zeer levendig karakter geeft. Ze vindt het leuk om wat door de straten in het centrum te slenteren, terwijl ze wuift naar de vele vrienden die ze hier gemaakt heeft gedurende het afgelopen jaar. Neen, de Hollanders zijn allesbehalve koud, dit in tegenstelling tot het regenachtige weer, misschien het enige wat ze niet waardeert aan Nederland.

IN restaurant
DE café WAAG

www.indewaag.nl
tel. 020 - 4227772

Wereldgerechten van lokale producten.
Open van 09.00 tot 23.00 voor ontbijt,
lunch, borrel en diner!

De hele buurt weet inmiddels wel dat je lekker kunt eten bij Captein & Co en dat het er gezellig is. Wil je eens geen buurtgenoten zien, bezoek dan ook eens ons filiaal in Zuid-India!

il Sogno
THE ITALIAN CONCEPTSTORE

food & store
pizza & more

www.il-sogno.nl

Il Sogno - Nieuwmarkt
Koningsstraat 19

020 - 2374378

Open daily from 12:00 pm

elke dag open 11:00 tot 17:00

Lieve buur,
@droog is een plek waar burens elkaar kunnen ontmoeten.
We nodigen jou uit om te komen genieten van koffie en
taart naar keuze op vertoon van
onderstaande burencoupon.

cafe gallery spaces events

amsterdam

€ 7.5 koffie & taart
tussen 11-12 uur

& neem een
kijkje op onze
eventpagina:

staalstraat 7b

@droog

Bordeel

LOUKE & INGRID
(patatfrietjes)

Redactieleden Ingrid en Louke eten bij diverse restaurants in de Nieuwmarktbuurt voor OpNieuw. Dit keer bij Frietbordeel, een nieuwe 'luke-snackbar' op de Wallen.

Op de Korte Niezel 4, zit sinds kort een friettent met een wel heel bijzondere naam. Het Friet Bordeel. Aan het roer van de friettent staan twee jonge ondernemers: broer Bowey (27) en zus Quinty (30) den Ouden uit Amsterdam. Beiden werken al langer in de buurt.

De frietzaak is gedecoreerd in de stijl van een ouderwets bordeel, met Betty Boopachtige pin-upmodellen in glas in lood ramen en rode tegels. Zelfs de bakjes waarin de knapperige patat wordt geserveerd zijn kitsch versierd met glimmende gouden bodem. Er wordt hier goud gebakken friet geserveerd, met diverse toppings, maar ook luxe truffel bitterballetjes.

Volgens Snacksperit Eke Bosman van Het Parool: 'Het Frietbordeel brengt je

mond in vervoering zoals niemand dat in deze buurt kan.' En dus moest OpNieuw het ook proberen.

LOUKE Van een nieuwe friettent op de wallen verwacht ik eigenlijk precies dit! Een Chinees aanvoelende gevel en binnen goede patat met Zeedijk saus!

INGRID Het ziet er prachtig uit, met die rode tegels en goudgekleurde frietbakjes. Ik nam een patatje met Zeedijksaus (nooit gehad), en jij nam een patatje met vegan mayo. Dan delen we nog een portie bitterballen, gemaakt met truffels erin!

LOUKE Lief van die bardame van het café om de hoek, dat we daar mochten eten, als we onze eigen troep maar zouden opruimen! Hoe Amsterdam wil je het ook hebben hè. Nadeel van met mij zitten is dat een onvermijdelijke man met gezwam er altijd bijgeleverd wordt.

INGRID De patat is lekker vers, en die truffelsaus is echt heerlijk.

LOUKE Ik vond die frieten echt. Ze waren even eerder gewoon aardappels. Twee keer frituren en dan komt die chemische reactie waardoor je blij wordt. Daarom houdt iedereen dus van friet, hè. Datzelfde wordt beweerd van chocola, maar bij chocola moet je een kruiwagen aan chocola eten voor hetzelfde effect.

LOUKE En ik ben echt blij dat je daar vegan mayonaise hebt.

INGRID Echt een goede voor als je een keertje geen tijd hebt om te koken. Of na het uitgaan – ze zijn tot twee uur open. Mocht je na het uitgaan toch wat sjiekere patat willen eten.

INGRID Echt een aanrader. Overigens maken ze ook vet grappige reclame, via TikTok.

Korte Niezel 4, 1012 EA Amsterdam

>> [instagram.com/frietbordeel/?hl=en](https://www.instagram.com/frietbordeel/?hl=en)
>> [tiktok.com/@frietbordeel](https://www.tiktok.com/@frietbordeel)

7 dagen per week van 12 tot 2 uur !

COLUMN JANNE

Manchetknopen voor een T-shirt

Dat heb je wel eens. Je wilt iets extra's doen. De alledaagsheid overschrijden. Verheffen uit zijn onbenuligheid. De wereld wat meer glans geven. Maar de zon schijnt en de vogels fluiten. We komen niets te kort. Goud hoef je niet te poetsen.

Verre van heldendaden. Zoals bijvoorbeeld het beklimmen van Mount Everest. Het bereiken van de Noordpool. Landen op de maan. Niets van dat alles. Te hoog gegrepen. Een beetje dichterbij huis. Wat dan? Een bosje bloemen, naar het circus, op zondag in een maatkostuum met stropdas? Ik ben meer van de spijkerbroek. Toch wil je dringend de aandacht vestigen op iets meer, iets meer verfijnd. Waar gaat dat heen? Manchetknopen voor een T-shirt.

In de verte klinkt kanongebulder. Het volk is uitgemereld. Het leger lijdt zware verliezen. De president zit met zijn handen in het haar. In een verwoeste tuin zit een klein meisje op een omgevallen boom. Ze heeft het gezicht van een engel. Ze staart in het niets. Het is prachtig weer. Waar moet dat heen? Medailles op een overall. Manchetknopen voor een T-shirt.

De hemel is blauw. De wereld zit vol gaten. Er is geen weg terug. Het verleden heeft geen toekomst en de toekomst geen verleden. Er is alleen vandaag. Tot de nacht valt. Het graan is op. Water, water, geef ons water. Dat heb je wel eens. Je wilt iets meer doen. Iets vrolijks, iets feestelijks. De vlag uithangen, een kaars aansteken, de bloemen buiten zetten. Waar gaat dat heen? Garanties en geloofsbrieven. Subsidie voor de strijd. Medailles op een overall. Manchetknopen voor een T-shirt.

Er is iets veranderd. Meeuwen krijzen in het holst van de nacht. Kinderen spelen tikkertje in het verbrande gras. Rookwolken hangen druipend aan de waslijn. De was blijft nat. Beloftes worden nooit meer schoon. Waar gaat dat heen? Boeketten op het slagveld. Garanties en geloofsbrieven. Subsidie voor de strijd. Medailles op een overall. Manchetknopen voor een T-shirt.

Dat heb je wel eens. Je schrijft als een bezetene. Je schildert en je zingt. Je danst op blote voeten. Je juicht, je huult, je springt. Er komt geen eind aan het begin. Waar moet dat heen?

GREGOR SCHAEFER (2024)

**de Waag, oude poort
staat daar fier plomp te wezen
overleeft ons ver**

GREGOR SCHAEFER (2024)

**een meerkoet, een eend
drijvend langs wrakke bootjes
de zon breekt uiteen**

GREGOR SCHAEFER (2024)

**tattoo, wafels, friet
uitpuilende terrassen
maar een schoenmaker?**

Perdu

De mooiste klezmerklanken van Shu'al

Muziek is een krachtig middel om mensen van verschillende achtergronden en culturen samen te brengen. In dit concert verbindt klezmerband Shu'al het Oosten met het Westen, het oude met het nieuwe, en het toegankelijke met het ontregelende. Dat is wat de muzikanten van Shu'al inspireert: diepe wortels, en een open blik naar buiten.

Tijdens dit concert presenteert Shu'al een mix van traditionele melodieën en nieuwer materiaal. Geniet van een avond vol muzikale verrassingen en laat je meevoeren op een reis door de rijke traditie van klezmer, vermengd met moderne invloeden. Of je nu wordt meegevoerd door de opzwepende ritmes of wordt ontroerd door de zachte melodieën, één ding is zeker: dit concert zal een blijvende indruk achterlaten.

zaterdag 9 november 2024
19:30 uur deuren open,
20:00 uur start concert, 21:00 uur einde

Perdu
Kloveniersburgwal 86
1012 CZ
Amsterdam

>> €12.50 via www.shu.al/perdu

kijk nou zeg

Nieuwe creatieve cursussen & workshops

Bij Amsterdam House of Arts & Crafts aan de Oudeschans 21 kun je vanaf september terecht voor diverse creatieve cursussen. Wil je lekker met de handen in de klei, dan is de cursus boetseren iets voor jou. Wil je lekker met verf aan de gang, dan kun je kiezen voor acrylverfgieten, een zeer verslavende verftechniek, of ga aan de slag met mozaïek. Ook tekenen staat op het programma.

Amsterdam House of Arts & Crafts heeft een aantal ruimtes ingericht zodat met verschillende materialen gewerkt kan worden. In het atelier zelf werken een aantal creatieve ondernemers en worden de schoenen en tassen cursussen van Jouw stoute schoenen aangeboden. Ook worden er Repair & Wear en sneakerworkshops aangeboden.

Naast deze cursussen worden er diverse leuke korte creatieve workshops georganiseerd, waaronder kaarsen maken, met kralen werken en naaiworkshops. Het is ook mogelijk om een groepsworkshop te boeken. Kom gezellig met vriendinnen, je familie of bedrijf een creatieve workshop doen.

Laat de hectiek van het leven even voor wat het is en ga lekker met je creatieve brein aan de slag. Ontmoet nieuwe mensen en leer werken met nieuwe technieken en materialen. Combineren van materialen wordt aangemoedigd.

Boetseer studio

Ben je al bedreven met klei en wil je zelfstandig aan de slag? Ook dat kan tijdens de open studio uren. Onder begeleiding van Roger Ruhlessin kun je zelfstandig werken.

Ruimte voor nieuw cursusaanbod

Amsterdam House of Arts & Crafts staat open voor nieuwe creatieve cursussen en workshops. Onze naaiworkshops kunnen bijvoorbeeld nog worden aangevuld met naailessen. Zoek jij nog een creatieve plek waar je jouw cursus kunt aanbieden, neem dan contact op.

Alle informatie over data en tijden
>> amsterdamhouseofartsandcrafts.com

Nieuwsgierig naar meer? Volg ons op
>> @artsandcraftsamsterdam

Heeft u ook last van de volgende klachten?

- * Slapeloosheid
- * Spanning
- * Migraine
- * Maagklachten
- * Gewrichtsklachten
- * Rugpijn
- * Jicht
- * Schouderpijn
- * Stijve nek
- * Sportblessures
- * Verstuikingen
- * Tennisarm
- * Muisarm
- * Beroerte
- * Reuma
- * Zenuwpijn
- * Neurose
- * Of iets anders?

MERCY
CHINESE MEDICAL
善心國醫館痛症治療中心

Traditioneel Chinees Geneeswijze: Tuina massage, kruidenbehandelingen, acupunctuur, en nog veel meer!

Vragen en reserveren: 020-7723536 / 06-42850388
Dr. Zhi Xiong Li & Dr. Sau Ying Liu
Adres: Sint Antoniesbreestraat 74
1011 HB, Amsterdam
Website: www.mercytcn.nl

BEHANDELINGEN KOMEN EVENTUEEL IN AANMERKING VOOR TERUGBETALING DOOR DE ZORGVERZEKERING

HEEFT U NOG ONGEBRUIKTE CADEAUBONNEN LIGGEN?

HELP DIEREN IN NOOD

Doneer uw cadeaubon
WWW.AAP.NL/CADEAUBON

LuminAir

THE BAR ABOVE AMSTERDAM

Op zondag brunchen bij LuminAir!

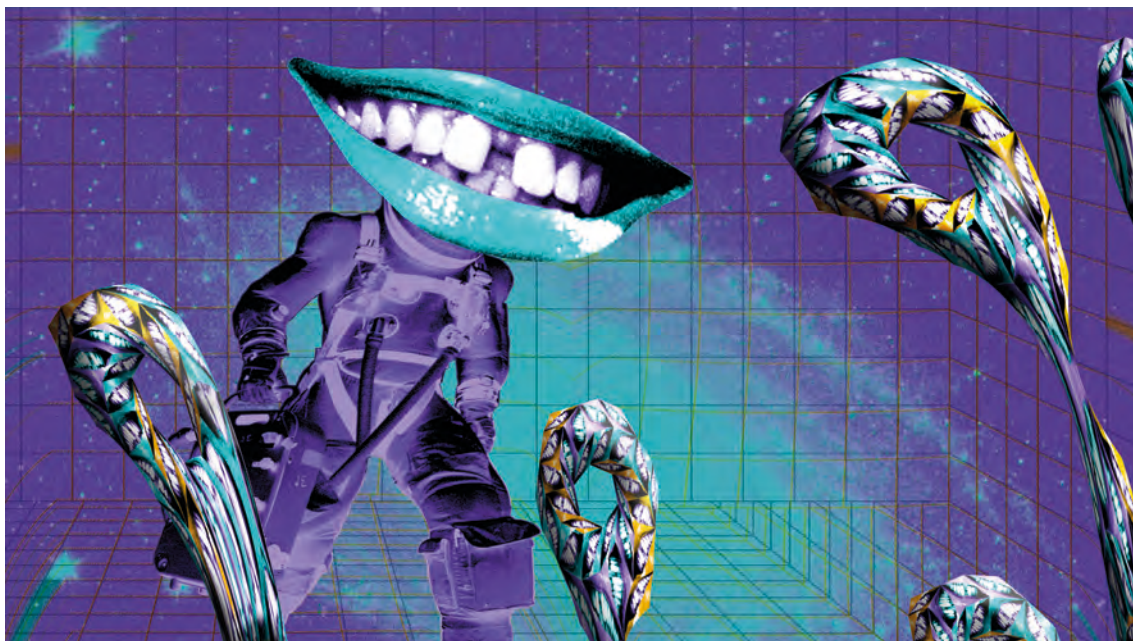
Reserveer nu en laat LuminAir het hoogtepunt van jouw zondag zijn. Hier is uitgebreide brunchen niet alleen een maaltijd, maar een fantastische ervaring in de wolken! Maak van jouw zondag een feest met heerlijk eten, live-entertainment, een fijne sfeer en de prachtige skyline van Amsterdam als achtergrond.

Elke zondag | 12:00-17:00
(met uitzondering van 31 december)

Menu €39 p.p. (inclusief de Chandelier cocktail)
Drankarrangementen beschikbaar vanaf €16 p.p.

www.LuminAirAmsterdam.com | [Instagram.com/LuminAir.Amsterdam](https://www.instagram.com/LuminAir.Amsterdam) | 020 5300 875

Future Talks #7

Werkt ons werk nog?

12 september
19:30 tot 22:00 uur
Toegang = gratis

Waag
Nieuwmarkt 4
1012CR Amsterdam

Hoe kunnen we een toekomstige samenleving duurzaam en inclusief maken en welke rol spelen kunstenaars en ontwerpers hierin? Over deze vraag spreken we vooraanstaande makers in de programmareeks: Future Talks. In deze 7e editie kijken we naar ons werk. Want werkt ons werk nog wel?

Er loopt iets goed scheef in ons werkende leven. We worden steeds productiever, maar hebben tegelijkertijd steeds minder tijd. We zijn druk, maar waarmee? Onze productievere arbeid leidt daarnaast niet altijd tot een betere toekomst voor mens en planeet, maar werkt dat soms juist tegen. In deze editie van Waag Future Talks gaat Tabo Goudswaard (Sociaal Creatieve Raad) in gesprek met experts, ervaringsdeskundigen en mensen die het roer om hebben gegooid, om uit te vinden hoe een ontwerpende aanpak kan bijdragen aan oplossingen voor deze opgave. Van bullshitjobs tot B corps, hoe zorgen we ervoor dat de banen waar we onze schouders onder zetten, ook bijdragen aan een betere samenleving?

Spreker Michiel Zonneveld is journalist en schreef het boek *Plan van de Arbeid* waarin hij, net als het gelijknamige plan uit 1935, een achterhaald economisch systeem blootlegt, met een pleidooi voor een vervangend groot samenhangend plan voorwaarts. Een plan dat het kapitalisme aan nieuwe regels en richtlijnen moet onderwerpen.

>> waag.org/nl/event/future-talks-7-werkt-ons-werk-nog/

kunstRUIM

Jodenbreestraat 25 Amsterdam (ingang Valkenburgerstraat)
woensdag tot en met zondag: 12:00 – 17:00 uur

In het najaar van 2024 bieden wij voor onze kunstliefhebbers een mooi programma met gevarieerde exposities. In de galerie op de hoek van de Jodenbreestraat en de Valkenburgerstraat is divers werk te zien. Kom langs en dompel je onder in de kunst die Amsterdamse beeldend kunstenaars te bieden hebben.

11 september t/m 22 september

Oprichtingstentoonstelling kunstcollectief 'De Visuele Cirkel', met Eva van Diepen, Paul Latta, Inge van den Hoven, Dick van Dijk en Jonathan Schuit. Een tentoonstelling met een breed spectrum aan werk: schilderijen, tekeningen, sieraden, wand- en houtobjecten en keramiek.

25 september t/m 6 oktober

Groepsexpositie *Indian Summer*, met Ems Willems, Linda Roos, Marina Wortel, Monica de Wit, Yvonne Leeman en Hanneke Rijks.

9 oktober t/m 20 oktober

Groepsexpositie met o.a. Natallia Kasaverskaya, Anneke Hohmann Caspar Claasen en Caroline Gevers.

23 oktober t/m 3 november

Groepsexpositie met o.a. Hans Bouman, Angeline Donk, Rawnie Parsons-Lock, Erna Bijl de Vroe, Jaap de Klerk en Marjan Lahnstein.

6 november t/m 17 november

Groepsexpositie met Maarten de Mink, Erik Roggeveen, Julliette Erkelens, Mieke Blits, Hanneke van Gent en Marjolein Hoogerwaard.

20 november t/m 1 december

Expositie *Monalisa* met Yve du Bois, Yo de Bo, Tonie van Marle, Rea Milford, Jacomina van Loon, Wendela Gever Deynoot.

4 december t/m 29 december

Jubileumtentoonstelling ter gelegenheid van het 5-jarig bestaan van kunstRUIM!

>> <https://kunstruim.amsterdam/>
of via de sociale media-kanalen van kunstRUIM

kijk nou zeg

Open dag Basisteam Burgwallen

Op zaterdag 9 november is er een open dag op basisteam Burgwallen!

We willen bewoners en ondernemers uit de wijk graag een inkijkje geven in ons politiewerk en er is gelegenheid om in gesprek te gaan met politieagenten.

Tussen 12:00 en 16:00 uur zijn er binnen en in de omgeving van het basisteam leuke en informatieve activiteiten, voor alle leeftijden.

Er zijn politiemedewerkers met verschillende functies aanwezig, zoals de wijkagenten, de teamleiding, collega's die noodhulp rijden in het gebied, geleiders met politiehonden, beredenen met politiepaarden en er staat een escape room bus.

We zien u graag op de open dag.

open design lab

Waag @ GLUE 2024

19–22 september
11:00 tot 16:00 uur
Toegang = gratis

Waag
Nieuwmarkt 4
1012CR Amsterdam

Waag opent dit jaar van 19 tot 22 september haar deuren tijdens GLUE, een vierdaagse designtour in Amsterdam.

De werken in de tentoonstelling bij Waag dagen je uit om op een andere manier naar de designwereld te kijken door met de werken nieuwe ideeën over productie, ambacht, cultuur en natuur te belichten. Kom kijken wat er achter het ontwerp zit en neem een kijkje in de toekomst, getoond in het historische waaggebouw.

Met werken van Suzette Bousema, Shai Dataukar, Sebastien Wierinck, Nicola Elis, Morris Bouwman, Marcos Kueh, Javier Masa, Govert Flint, Hsiang-Lin Kuo, David Rickard, Cream on Chrome en Anka Walicka.

Tijdens **GLUE** kun je verschillende locaties door de hele stad bezoeken. Bekijk op de website de kaart met deelnemende instanties. De expositie bij Waag Futurelab is elke dag van 11:00 tot 16:00 uur geopend voor bezoekers.

>> waag.org/nl/event/waag-glue-2024/

Rembrandt nodigt zijn buren in zijn atelier

MUSEUM REMBRANDTHUIS

De beroemdste inwoner die de Nieuwmarkt-buurt ooit heeft gehad? Dat is ongetwijfeld Rembrandt. In deze vierdelige serie artikelen lees je meer over zijn band met de buurt. Van zijn aankomst als jonge, beginnende kunstenaar tot zijn intrek aan de Jodenbreestraat (in het huidige Rembrandthuis) als dé society-kunstenaar van Amsterdam. En van Rembrandts relatie met zijn buren tot de sporen die hij heeft achtergelaten in de buurt.

In dit derde deel:

Rembrandt schildert zijn buren.

Vanaf het moment dat Rembrandt aan het begin van de jaren 1630 naar Amsterdam verhuisde, heeft hij altijd in de Nieuwmarktbuurt gewoond. Hij moet zich hier dus echt thuis hebben gevoeld. Dat kwam mogelijk ook door zijn buurtgenoten. Rembrandt was erg geïnteresseerd in verschillende typen mensen. Hier kon hij zijn ogen uitkijken en zijn hart ophalen, want de buurt had een grote diversiteit aan bewoners. Er woonden kunstenaars, kooplieden, immigranten; arm en rijk naast elkaar. Er was een Joodse en een Zwarte gemeenschap in de wijk. Er woonden Vlamingen, Duitsers, en Rembrandts buurvrouw kwam uit Venetië. Veel van die mensen zie je ook terug in Rembrandts kunstwerken.

Van sommige buren kreeg hij portretopdrachten. Zoals van de rabbi Menasseh ben Israel en de arts Ephraim Bueno. Zij woonden op Vlooienburg, wat nu Waterlooplein is en wat in de zeventiende eeuw de Joodse buurt was. De huidige naam van Rembrandts straat, de Jodenbreestraat, herinnert hier nog aan. Op Vlooienburg woonden veel Joden uit Portugal. Zij kwamen naar Amsterdam voor de handel en de godsdienstvrijheid, want in Portugal mochten ze hun geloof niet uitoefenen. Ze konden daarvoor worden vervolgd. Sommige Joodse buren kwamen bij Rembrandt over de vloer en huurden hem in voor een portret in opdracht. Lange tijd dachten kunstkenner dat Rembrandt een vriendschappelijke band had met zijn Joodse buren. Of dat echt zo is, weten we niet

zeker. Maar het is wel opvallend dat er op zijn schilderijen zoveel Joodse mensen te zien zijn. Waarschijnlijk zijn het buren die model voor hem zaten.

Dat gold ook voor Rembrandts Zwarte buren. In de zeventiende eeuw was er namelijk een kleine en hechte gemeenschap Zwarte mensen die in de buurt van de Jodenbreestraat woonachtig was. Ze waren hier als zeeman gekomen, uit Afrika of Zuid-Amerika, of uit Portugal, als bediende van een Joodse familie. Rembrandt heeft sommigen van hen geschilderd. In de Europese schilderkunst werden Zwarte mensen vaak op stereotype en karikaturale wijze weergegeven. Maar Rembrandt schilderde zijn buren zoals ze waren.

Een bekend voorbeeld hiervan is een schilderij van Rembrandt uit 1660 waarop twee Zwarte mannen te zien (nu in de collectie van het Mauritshuis in Den Haag). Helaas weten we niet wie deze mannen zijn. Dat komt omdat zij niet de opdrachtgevers van het schilderij waren. Waarschijnlijk heeft Rembrandt hen ingehuurd als model. Namen van modellen werden niet opgeschreven. Toch hebben we aanwijzingen dat het de broers Bastiaan en Manuel Fernando uit Sao Tomé (voor de kust van Gabon) zijn. Uit archieven weten we dat zij een eindje verderop in de straat woonden.

Verwoesting rondom IJtunnel

OLGA DE HAAN | Beeld: STADSARCHIEF AMSTERDAM

In 1953 koos de gemeenteraad voor de huidige locatie van de IJtunnel.

Nadat het bakkeleien over financiering nog enkele jaren doorging werd in 1961 dan toch, op de voormalige IJ-gracht, de eerste spade in de grond gestoken voor de aanleg van de IJ-tunnel.

De historische gevelrij van de Prins Hendrikkade vanaf de Zeevaartschool tot aan de VOC-pakhuizen was, met medeneming van de halve Foeliestraat, alvast gesloopt. Verdwenen waren nu de roemruchte Safierberg, het Koffiehuis-Café-billiard Wit, Confectieatelier De Vries & Susan en de woonhuizen waar de vermoorde nazaten van de Joodse families Springer, De Raaij, Visser en Adelaar geboren waren. Het resultaat was een troosteloze kale vlakte, die in ambtelijke stukken de 'monding van de IJtunnel' werd genoemd. Het was niet langer een wandel- en woongebied voor de gegoede burgerij, zelfs niet eens een Gouden Randje van de Jodenbuurt, maar een functioneel gebied ten bate van het autoverkeer.

De IJ-tunnel slokte historische gebouwen op als een onderzees monster. Ook het Paleis op de Marinewerf werd tegelijkertijd met de werfkade zelf met de grond gelijk gemaakt. Het Oosterdok kreeg hiermee een drastisch ander aanzien.

Het enige leuke dat deze woestenij te bieden had waren de twee tamelijk forse stadsstranden op het opgespoten deel: 'de Badplaats' van 200 meter breed op eerste het stuk van de IJgracht, en 'het Zandland' in de volksmond 'het Zandje' van 300 meter breed, op de plek van NEMO nu.

Op internet halen oudere buurtbewoners herinneringen op hoe zij zich daar verpoosden. Het zijn nostalgische beschrijvingen over hoe mooi de kade toen was, verhalen over badderen en ijsjes voor een dubbeltje. In Ons Amsterdam (juli 2004) lezen we de mijmeringen van Willem Bosschert, die begin jaren vijftig als zeemilicien (dienstplichtige) in opleiding voor telegrafist op de Verbindingsschool van de Marine zat.

'Op mooie zomerdagen zag je een strand vol meisjes die de matrozen lagen uit te dagen. Sommige meisjes zwommen zelfs naar de wallenkant van het Marinecomplex waar ze door de matrozen op de wal werden gehesen want zonder hulp kon je er niet op.'

Het bleef waarschijnlijk allemaal onschuldig, aangezien het op het strand wemelde van de buurtgenoten die elkaar goed in de gaten hielden. Dat was ook wel nodig, want het water was niet bepaald veilig of schoon. Zo dreven er weleens dode vissen en opgeblazen kadavers van honden in en op sommige dagen schijnt het ook behoorlijk gestonken te hebben.

Al voordat koningin Juliana de IJtunnel in oktober 1968 met ceremonie en trompetgeschal opende was het gedaan met de stranden en het bewonersvertier. De Prins Hendrikkade was verbreed, de auto's hadden ruim baan gekregen, de prettige gracht was niet meer. De moderne tijd was nu definitief aangebroken waarbij de auto de maat der dingen werd en alles snel, strak en efficiënt moest gebeuren. Bij de aanvaarding van zijn hoogleerschap aan de Universiteit van Amsterdam beschrijft Vincent van Rossem de ingreep in zijn oratie Stedenschennis in 2010 treffend: 'Het gemeentebestuur heeft begin jaren vijftig besloten om de IJ-tunnel te bouwen, waardoor de Valkenburgerstraat en de Foeliestraat nog veel breder moesten worden dan voor de oorlog was voorzien. Dit is de meest omvangrijke en ook de meest zinloze doorbraak die ooit in Amsterdam gerealiseerd is. (...) Daarmee werd het lot van de Jodenbuurt en de oostelijke binnenstad definitief bezegeld.'

En even later bestempelde hij de Prins Hendrikkade zelfs 'tot een onbewoonbaar verkeersriool' met een 'apocalyptische leegte ter hoogte van de IJtunnel'.

30 $\frac{1}{2}$

Een stuk uit het boek over de Ygracht, zoals het deel van de Prins Hendrikkade tussen de Oude Schans en de Schippersgracht vroeger heette. Het boek verschijnt in september dit jaar.

